

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanju in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 87.

Sobota, 31. oktobra 1931.

Leto VI.

Volitve v Švici.

Bistvenih izprememb ni.

V nedeljo so bile volitve v švicar-
ski zvezni svet. V prejšnjem parla-
mentu je bilo 198 poslancev, po no-
vem volilnem redu jih je le 187.

Izvoljenih je bilo: socialistov 49
(prej 50), svobodomiselcev 52 (58),
krščanskih socialcev 30 (31), stanov-
ska lista kmetov, obrtnikov in me-
ščanov 30 (31), liberalcev 5 (6), ko-
munisti 3 (2), manjše frakcije 5.

V novem zveznem svetu, ki ga
voli ta parlament in šteje 44 članov,
bodo zastopane stranke kakor do-
slej.

Mednarodna finančna konferenca?

Ali je kapitalizem v stanju zatajiti sa-
meja sebe?

V Washingtonu sta se baje me-
nila Laval in Hoover o novi finančni
konferenci glede reparacij. Ameri-
škimi bankirjem stvar ne bo všeč,
ker že padajo vrednostni papirji na
borzah.

Španci ne marajo dveh zbornic.

Za čisti parlamentarizem in neokr-
njeno demokracijo.

Na seji španske ustavotvorne
skupščine v Madridu, dne 28. t. m.,
je bila sprejeta določba ustave s 150
glasovi (proti 100), po kateri bo ime-
la Španija samo poslansko zbornico,
ne pa senata ali gorenje zbornice.
Določba pravi, da izhaja državna
oblast iz naroda ter se uveljavlja po
narodovem predstavništvu.

Poljski „veleizdaj- niški“ proces.

Poljska reakcija duši svobodo.

Ob silnem navalu občinstva se je
v torek pričel v veliki porotni dvo-
rani v Varšavi proces proti 11 par-
lamentarcem, ki so obtoženi veleiz-
daje, ker so bili v opoziciji proti
Pilsudskijevemu diktatorskemu re-
žimu. Proces sliči popolnoma ena-
kim procesom v Rusiji, oziroma ita-
lijanskim fašističnim procesom. Mno-
goštevilne prostore je zasedla poli-
cija v civilu. Od poljskih časopisov
so pripuščeni samo veliki, od ino-
zemskih samo po en dopisnik nem-
ških in 1 angleških listov. Posebno
pozornost vzbuja navzočnost belgijskega
socialista de Brouckereja, ki
je tudi član razorožitvene komisije
Zveze narodov.

On fungira pri tem procesu kot
zastopnik socialistične internaciona-
le.

Obdolženi socialistični voditelj
dr. Liebermann je imel dveurni go-
vor, v katerem je strašno bičal ob-
stoječi režim. On je nedolžen, ker ni
hotel vlade g. maršala Pilsudskega
nasilno vreči. Kot demokrat je ho-
tel parlamentarnim potom vlado pri-
siliti k odstopu. Sicer pa dvomi, da
odgovarja postopanje napram parla-
mentu od strani državnih organov
ustavi.

Končno je poudarjal govornik,
da vse ono, kar stoji v brošuri, ki jo
je izdal Vandervelde o mučenju po-
litičnih ujetnikov v trdnjavi Brest-
Litavska, odgovarja resnici.

Laval vabi Hooverja v Evropo.
Francoski predsednik vlade Laval
je povabil predsednika Hooverja in se-
natorja Boraha na obisk v Pariz. —
Obljubila pa nista. Mnogi obiski so
postali že preveč vsakdanja stvar.

Volilna zmaga reakcije v Angliji

Za 6,600.000 delavskih glasov samo 49 mandatov, konse-
rativci pa so z 9 milijoni glasov dosegli 471 mandatov.
Poraza delavske stranke je kriv krivičen volilni red.

Baza delavskega gibanja je iskre-nost in sloga. Kljub celotni politični
zaroti je izvoljenih 49 poslancev delavske stranke.

Delavska vlada je vodila doma,
kolikor je ni ovirala reakcija, delav-
sko politiko, zlasti pa je nje zuna-
njepolitično delovanje eminentne
svetovne zgodovinske važnosti. Pro-
bleme, ki jih je delavska stranka v
mednarodni politiki načela, je ovira-
la sicer reakcija v zvezi z medna-
rodnim kapitalizmom, vendar so pro-
blemi in tudi če jih bo naraščajoča sila
še nekaj bolj ovirala kratko dobo,
ni to kapitulacija, ni to poraz, mar-
več je le pavza v razvoju, ki bo da-
la nove pobude in ojačenje, ne le hu-
mano, ampak človečansko zamišlje-
nim idejam.

Takozvani »poraz« angleške de-
lavske stranke ni poraz misli, pro-
grama, problemov, marveč le nepri-
jeten dogodek v razvoju, ki bi mar-
sikoča utegnil spraviti v dvom, zla-
sti, če čita o huronskem veselju v ta-
boru reakcije.

Da delavska vlada ni mogla več
vršiti svojih poslov, so povzročili
prav ti krogi, ki danes navidez tri-
umirajo. Mednarodni kapitalizem je
podprl angleške bogate konservativ-
ce s tem, da je odrekel kredite An-
gliji ter jasno povedal, da dovoli kre-
dite edino, če se znižajo socialne da-
jatve in sanira državni proračun z
indirektnimi davki, to je, če se ob-
davci predvsem neimovite ljudi, ne
pa bogate rentnike in veleposest,
banke itd. Ta zahteva mednarodne-
ga kapitala je bila stavljena očitno
v interesu angleškega bogastva, ki
ga reprezentira predvsem konserva-
tivna stranka. Poleg tega vzroka so
bili merodajni seveda še drugi politi-
čni vzroki, zlasti, ker je delavska
vlada stremela po sporazumu z na-
rodi, dočim hoče bogati Angleži biti
gospodar vsega sveta.

V tem zgodovinsko važnem tre-
nutku je stala angleška delavska vla-
da pred vprašanjem, ali naj sprejme
diktatorične predloge in postane de-
kla umetno inaugurirane politike, ali
pa naj izroči vlado konservativcem
ali komurkoli. Delavska vlada fi-
nančnega diktata ni mogla premagati,
to je bilo jasno. Zato je stranka
in velika večina poslancev zahtevala
sama odstop vlade. Vlada je odstopi-
la. Macdonald in njegovi ožji pri-
staši pa tega sklepa niso reflektirali.
Macdonald se je obesil na konserva-
tivno frazo narodne koncentracije, ki
so jo propagirali tisti konservativci,
v katerih zaščito je diktiral medna-

rodni kapital zgoraj navedene proti-
delavske zahteve in s tem s svojo
zahrbtno politiko, nedisciplino silno
mного škodoval ugledu stranke in
prevzel odgovornost za protidelav-
sko politiko omenjene tajne sile.
Moralno odgovoren za nazadovanje
števila zastopnikov delavske stranke
v angleškem parlamentu je predvsem
Macdonald, ki je rušil delavsko enot-
nost delavske stranke in se vezal z
nasprotniki.

Princip delavskega gibanja je:
Predvsem disciplina in enotnost; bo-
lje je napraviti tudi velike taktične
napake, kakor pa rušiti disciplino ali
moralo delavskega gibanja. In po
tem načelu se Macdonald ni ravnal.

To so momenti, ki so bili v tem
trenutku važni. V pošteve pa prihaja
še en moment, ki je jedro sedanje
reakcije. Konservativci in tudi Mac-
donald sam so zagovarjali varstveno
carino, dasi danes za Anglijo var-
stvena carina nima pomena, za de-
lavce pa je sploh škodljiva. Ali An-
gleži so »gospodujoča« država. Za-
graditi se hočejo s carino in naivni
državljeni mislijo, da nastane v An-
gliji zopet blagostanje. Temu pa ni
tako. Zasluzile bodo banke in indu-
strija, delavstvo pa ne, ker se indu-
strija seli v kolonije in izkorišča tam
kolonialne narode, v Angliji sami pa
industrija propada ter se obenem so-
cialne razmere poslabšujejo. S frazo
o varnostni carini so agitirali pred-
vsem konservativci in del liberalcev
pa tudi Macdonald sam. Vrhutega so
se konservativci, del liberalcev in
Macdonald zedinili v nekaj sto volil-
nih okrajih na skupnega kandidata,
da s tem preprečijo izvolitev kandi-
data delavske stranke.

Iz vsega tega je razvidno, kako
težka je bila volilna borba za delav-
sko stranko in da se mora doseženi
uspeh smatrati naravnost za juna-
štvo. Na oni strani denar in agitator-
ji, tu ljubezen do delavskih intere-
sov; tam varljive fraze o rešitvi dr-
žave in varnostni carini, tu socialno
politične zahteve delavcev in name-
ščencev. Težak je bil boj!

Zgodovina pa bo pokazala, da je
politika delavske stranke prava, bila
prava. Pavza, ki je nastopila, bo slu-
žila poglobljenju socializma med an-
gleškim delavstvom, novi konsolida-
ciji in novi energičnejši sili, ki bo pre-
zentirala račun.

Moralna zmaga angleške delavske stranke.

49 poslancev izvoljenih in 6,600.000 glasov je bilo oddanih
za delavsko stranko.

Angleška delavska stranka je do-
bila pri volitvah v parlament dne 27.
t. m. 49 poslancev in 6,600.000 glasov
kljub koncentrirani demagogiji na-
sprotnikov iz vrst reakcionarne po-
sesti in bankokratov ter Macdonal-
dovi kršitvi discipline.

Izid volitev je naslednji:

Delavska stranka 49 poslancev;
konservativna stranka 471 po-
slancev;

Macdonaldovi pristaši 14 poslan-
cev;

neodvisni nacionalci 3 poslancev;
liberalci 63 poslancev (med njimi
koalirani 25);

9 poslancev še volijo razni zavodi.

Za vladne stranke je glasovalo
13,802,657 volilcev, za opozicionalne
pa 7,161,034 volilcev.

Mosleyeva skupina (ki je prvi iz-
dal delavsko stranko) in komunisti
niso dobili nobenega poslanca.

Število mandatov delavske stran-
ke bi moralo biti znatno večje, če bi
imeli v Angliji demokratičen volilni
red. Tako pa zmaga v volilnih okra-
jih vedno tisti kandidat, ki dobi vsaj
en glas večine, glasovi nasprotnega
kandidata pa gredo čisto v izgubo.
Ako bi bil v Angliji demokratičen vo-
lilni red, bi morala delavska stranka
dobiti pri tolikšnem številu glasov
najmanj 240 mandatov.

Kaj je z brezposelnim fondom rudarjev?

Zveza rudarjev Jugoslavije urgira
objavo pravilnika o izplačevanju
podpor na osnovi ministrske naredbe
z dne 14. maja 1931.

Tisoči rudarjev so vsled premo-
govne krize težko prizadeti in stra-
dajo z družinami vred. Da se kolikor-
toliko olajša beda teh nesrečnežev,
je ministrstvo za rude na pobudo ru-
darjev samih sklicalo v maju mesecu
t. l. konferenco v Beogradu, ki se je
pečala z vprašanjem ustanovitve fon-
da za podpiranje brezposelnih rudar-
jev. Minister je na podlagi zaključka
te konference podpisal naredbo o
ustanovitvi takega fonda. Vplačila v
ta fond se stekajo že od 1. aprila t. l.
Preteklo pa je že sedem mesecev,
ministrstvo pa še vedno ni izdalo
pravilnika o izplačevanju podpor
vsled brezposelnosti težko prizade-
tim rudarjem.

Zadnje dneve so rudarji na pobudo
»Zveze rudarjev Jugoslavije« začeli
z akcijo za končno ureditev tega pe-
rečega vprašanja. Ministrstvo za šu-
me in rude prejema dnevno od vseh
strani peticije sledeče vsebine:

Gospod minister!

Težka kriza, katera se je v teku
zadnjih dveh let pojavila v naši ru-
darski industriji, je ne samo težek
gospodarski udarec za to industrijo,
temveč je s tem v še veliko večji me-
ri prizadeto delavstvo vsled skraj-
šanja delovnika in odpovedi službe.
Na ta način je del delavstva prišel ob
vsako še tako skromno možnost
eksistence.

To stanje in pa vedne prošnje za-
konitih zastopstev delavstva, so dale
povod naslovnemu ministrstvu, da je
sklicalo za dne 28. marca t. l. v Beo-
gradu anketo o ustanovitvi brezpo-
selnega fonda za rudarje. Na podlagi
soglasnega sklepa te ankete, je ta-
kratni g. minister D. Sernec z nare-
dbo objavljeno v Službenih novinah z
dne 14. maja 1931, števil. 107-XXXII-
241 odredil, da stopi to zavarovanje
z dnem 1. aprila 1931 v veljavo.

Ker pa v smislu točke 3 te nare-
dbe ministrstvo še vedno ni izdalo to-
zadavnega pravilnika o izplačevanju
teh podpor, kar onemogoča podpira-
nje težko prizadetih brezposelnih ru-
darjev, kateri so že sami za to zava-
rovanje soprispevali in pa ker je že
do izdavanja naredbe pa do danes pre-
teklo sedem mesecev, Vas, g. mini-
ster, naprošamo, da čimprej izdate
pravilnik k tej naredbi. — Z izrazom
našega odličnega spoštovanja.

Pred velikanskimi mezdnimi boji v Nemčiji.

V Nemčiji zopet grozi delavstvu
in nameščencem ogromna redukcija
mezd. Tarife odpovedi kar dežujejo
in je dosedaj že 2,600.000 delavcev
prizadetih. Podjetniki bi radi reduci-
rali prejemke od 10 do 12 odstotkov.
Največ odpovedi mezdnih pogodb je
pri kovinarjih, in sicer 350; prizade-
tih je 800 tisoč delavcev. Tem sledijo
državne železnice s 360 tisoč, držav-
na pošta z 280 tisoč ter ostala dr-
žavna podjetja s 60 tisoč delavci.

Vodstvo enotne zveze železničar-
jev je že napravilo korake na mero-
dajnih mestih, kjer je izjavilo, da že-
lezničarji ne preneso nobenega na-
daljnega znižanja mezd, ker so se
jim itak že znižale plače, razen tega
pa še praznujejo.

Tozadevno se vodstva organiza-
cij že pogajajo z vlado.

Doma in po svetu.

Znanega emigranta Pavelića dolže, da namerava on in njega družba falzificirati bankovce in si s tem pridobiti sredstva za svoje zločinske atentate. — To vest posnemajo iz nekega — razgovora z njim o pridobivanju novih nezadovoljstev. — Ponudil je 1000 Din, da podpre to delo svojega novega sodelavca.

Važno za davkoplačevalce. V smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih se naznanja, da dospe v plačilo dne 1. novembra 1931 druga polovica zemljarine. Dne 15. novembra 1931 pa dospe v plačilo IV. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka. — Uslužbeni davek se mora plačati najkasneje v roku, ki ga določa čl. 99. zakona o neposrednih davkih.

Popravljena narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr trg 383, Savska Banov.

Atentat na bolgarskega finančnega ministra. V ponedeljek se je peljal bolgarski finančni minister Stefanov z vlakom v Sofijo. Pri postaji Zimnica je bil oddan revolverski strel v voz, kjer se je vozil minister. Krogla je razbila okno.

Na Madžarskem se v režimskih krogih že dalje časa nekaj krha. Te dni obetajo zmernejšo vladno, ki bi ji predsedoval Hadik. Računa s podporo meščanske in socialistične stranke. Vest torej v tej obliki še ni verjetna.

Vojno pogodbo sta sklenili Madžarska in Turčija. Turški predsednik vlade in zunanji minister sta nedavno obiskala Budimpešto. Ob tej priliki se je sklenil med obema državama vojni pakt — proti politiki Francije in male antante. Tako se pripravljajo za sporazum in trajen mir!

Župani za davčno stavko. Z Dunaja poročajo, da so župani vzhodne Tirolske sklenili na svoji konferenci v Matrei resolucijo, v kateri groze, da ustavijsa vsa davčna plačila, ker jim zvezna vlada noče ugoditi celo vrsto gospodarskih zahtev, ki so jih stavile.

Trije samomori na dan na Dunaju. Dunajska policija je ugotovila, da so bili na Dunaju v prvem polletju 1931 vsak dan povprečno trije samomori. Samomorov niso izvršili sicer samo nezaposleni, toda večina samomorilcev je bila med nezaposlenimi. Ti samomori pomenijo prostovoljno znižanje števila nezaposlenih. Bojno polje dela se je izpremenilo. Delavec ni več tako lahko žrtev svojega poklica kakor svoje nezaposlenosti. To ni sicer človekoljubno; to stanje je še strašnejše kakor prejšnje, ko je ob neprevidnosti komu končala življenje transmisija ali kolo stroja. Danes se vladi mesece, če ne leta, nezaposlenec po cestah in postane sebi in drugim nadležen, rodbini breme in končno mu odpovedo moralne in fizične moči... Trije samomori na dan... to je umiranje naroda, ki se vrši po groznih nepisanih zakonih. — Da, da, preveč ljudi je na svetu, godrnjajo sili moške in filozofi; narava sama skrbi, da se število manjša. Na vojno sedaj ni misliti. Nezaposlenost ima velike moralne zavrtnje talente. Pa se pridružujejo tej »naravni« zakonodaji in modrosti »veliki« moške fraze, da je dovolj kruha na svetu.

Čehoslovaška je praznovala obletnico ustanovitve republike na slovesen način dne 28. oktobra. Slavnostni govor je imel s. dr. Fr. Soukup, ki je jako lepo orisal porajanje čehoslovaške svobode do leta 1918.

Grandi v Berlinu. Berlinčani pravijo, da je bil obisk italijanskega zunanjega ministra Grandija v Berlinu brez političnega ozadja. Sploh vzbuja ta dogodek utisk, da Nemci Grandiju nič kaj ne zaupajo.

V Nemčiji preti stavka železničarjev. V Nemčiji so odpovedali tarifne pogodbe za 2.600.000 delavcev z namenom, da podjetniki znižajo drugič mezde od 10 do 12 %. Prizadeji so tudi železničarji. Pripravlja se odločen odpor.

Tri cente razstreliva so odkrili pri nekem komunistu v Berlinu in načrte za atentate, ki se očitajo znemu Matuški. — Čudna so pota atentatov in atentatorjev. Dokaj neverjetno je, da bi bil Matuška v zvezi s to stvarjo.

Umeten dež. Iz Moskve poročajo, da je uspelo profesorju Fedosojevu

ZA NEGOVANJE TELES

za jačanje udov in zaščito pred obolenjem, je Fellerjev Elsafluid priznana domače sredstvo in kozmetikum, že 35 let splošno priljubljen. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din, brez daljnih stroškov, pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr trg 383, Savska Banov.

napraviti umeten dež s pomočjo ultra kratkih električnih valov. Tak dež lahko traja 10 minut. To iznajdbo bodo skušali izpopolniti.

Newyork ima 300.000 prostitutk. Beograjsko »Vreme« od 12. sept. je priobčilo sledečo beležko iz Newyorka: »Newyorška policija je zadnji teden izvršila obsežne racije za ženami, ki živijo na lahkomišelnem način, posečujejo sumljive lokale in hotele, in za ženami, ki so klasificirane kot prostitutke. Te racije so pa spravile policijo v mučen položaj, ker ni bilo mogoče vse te žene aretirati radi njihovega ogromnega števila. Število žensk, ki se bavijo s prostitucijo kot z obrtjo in edino od nje živijo, znaša 65.000; število onih, ki tega dejstva sicer niso priznale, a je s pričami dokazano, da so ipak prostitutke, znaša 140.000. Medtem je pa še preko 100.000 žensk, ki se jih ni moglo naravnost kvalificirati kot take, vendar je policija na podlagi raznih indicijev in zdravniških pregledov ter raznih drugih dokazov uverjena, da so tudi one zdaj pa zdaj prisiljene zahajati v vrste profesionalnih prostitutk. Velika brezposelnost je v zadnjem času vrgla v vrste prostitutk brez števila bivših uradnic pisarnah, nameščenk in delavk. V črnem kvartu Newyorka so te številke naravnost porazne. Kar je še najstrašnejše, je to, da je starost teh žensk, kakor je utemeljeno, od 12 do 55 let. V črni četrti pa se udaja prostituciji deca izpod 12 let, ker jo starši v to prisilijo.

Gospodarstvo mari-borske mestne občine

Iz občinske politike.

(Konec.)

Razni skladi, ustanove in mestna podjetja izgledajo tako:

	Dohodkov:	Izdatkov:
Meščanska imovina	33.449	33.449
Gradbeni sklad	3.477.947	3.473.321
Ustanove	19.596	24.855
Mestni vodovod	2.528.660	2.519.757
Mestna klavnic	1.397.860	1.397.296
Mestna plinarna	2.241.950	2.429.168
Mest. elekt. podjetje	6.085.000	6.068.552
Mest. pogrebni zavod	841.000	840.740
Mest. autob. promet	3.480.400	3.478.313

Glede kritja so predlogi, ki se po večini krijejo z davšinami iz prejšnjega leta. V slučaju, da merodajne

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

oblasti ne bodo potrdile gostiščine in kanalsčine, katera znaša 13 % in 6 %, skupaj 19 % od bruto najemnine — se predlaga davek na podlagi zazidane ploskve — ali na podlagi stanovanjskih enot.

V prvem slučaju se sezidane ploskve dele v VII. kategorij in bi znašala davščina od Din 1.50 do Din 4.50 od m² ter povišek osnovne davščine za vzdrževanje kanalov v znesku 50 % in 30 % za porabo vode.

V drugem slučaju pa bi se davščina naložila na vsako stanovanjsko enoto od Din 60 do 180 na leto ter davščina za vzdrževanje kanalov in porabo vode, kakor zgoraj.

Za oba predloga so izdelani tozadevni pravilniki.

Na podlagi predloga se reformira tudi davščina na nezazidane parcele, katera naj bi znašala za prazne parcele 2 % prometne vrednosti, na parcele, na katerih stoje privozna poslopja ali dvorišča itd. pa 3 odst. od prometne vrednosti.

To je kratek pregled proračuna mestne občine za leto 1931, s katerim se bomo še pečali ob priliki proračunske razprave ter bomo naše čitatelje sproti obveščali.

J. P.

Kolinska



Naša prava Kolinska cikorija.

Zakaj je vse tako po ceni v tekstilnem bazarju?

Boris Lavrenjev — Iv. Vuk:

Enolštirideseti.

Ruski roman iz državljanske vojne v Srednji Aziji.

Poročnik je zganil ustnice v vsakdanji smehljaj. Mirno je odgovoril:

— Ne razumeš? Razložek: kultura. V tebi telo davi dušo, a v meni vlada duh s telesom. Jaz si lahko ukazujem, da morava trpeti.

— Poglej, no — je zategnil komisar...

Po stepi so se vzpenjale sipine, mehke, valovite, sipajoče pesek. Na vrhovih sipin se je, od vetra gnan, plazil pesek, sikajoč in zdelo se je, kakor da mu ni konca.

Potniki so padali v pesek, škripali z zobmi. Kričali so pridušeno:

— Ne grem dalje. Pustite me, da poginem. Nimam več moči.

Pristopil je Jevsjukov, jih dvigal zmerjajoč, z udarci.

— Napreji! Ne smete iz revolucije dezertirati...

Šli so dalje. Na vrh peščene sipine se je priplazil prvi. Obrnil se je, pokazal je svoje divje izpačeno črepijo in zarjul:

— Aral!... bratje!...

In je padel.

Jevsjukov, zbravši vse svoje moči, je zbežal na sipino.

Oslepljajoča sinjina je zbežala po njegovih vnetih očeh. Zamizal je in zaril prste v pesek.

Komisar ni vedel o Kolumbu in da so ravno-

tako španski mornarji zarili svoje prste v palubo pri kriku:
Zemlja.

CETRTO POGLAVJE

v katerem se je začela Marjutka pogovarjati s poročnikom, komisar pa je odredil morsko ekspedicijo.

Drugi dan so naleteli ob obrežju na kirgiški aul.¹

Izza hribov je zapihal vonj kizjakovega² dima in ta vonj jim je stisnil želodce kakor ostri krči.

V dalji so se zaokrožale rujave kupole jurt³ in tuleč so se zagnali nasproti kuštravonogi, nizkorastli psički.

Kirgizi so se zbrali pri jurtah, začudeno in žalostno gledali na prihajajoče, na omahujoče človeške ostanke.

Starec s stisnjenim nosom je najprej pogladil redke dlake svoje brade, nato prsi. Pokimal je in rekel:

— Salem alejkum. Kam takšen greš, tjura?

Slabo je stisnil Jevsjukov ponudeno mu raskavo dlan.

Rdeči smo. V Kazalinsk gremo. Sprejmi nas, gospodar in nahrani. Sovjet ti bo zato izrekel svojo hvaležnost.

¹ Aul = vas, naselbina.

² Kizjak = gnoj kamel in ovac, ki se posuši in rabi kot kurivo.

³ Jurt = šotor ali uta iz kameline klobučevine.

Kirgiz je stresel z bradico in zacmokal z ustnicami:

— Uj-baj... Rdeči asker.⁴ Boljšak. Sentra⁵ prišel?

— Ne, tjura! Nismo iz centra. Z Gurjeva prihajamo.

— Z Gurjeva? Uj-baj, uj-baj. S Kara-Kuma greš?

V kirgiških odprtinah, kjer so oči, se je zaiskril strah in spoštovanje k pobledelemu malinastemu človeku, ki je v februarjem mrazu prešel peš daljo strašne Kara-Kumi od Gjureva do Arala.

Starec je zaploskal v dlani, in prihitevšim ženskam nekaj grlasto zakrokal. Prijel je komisarja za roko in goltal:

— Idi, tjura, kibitka.⁶ Ispi mala — mala. Si piš.⁷ — pilav⁸ ašaj.⁹

Kakor napol mrtvi zavoji so se zvalili v dimnasto toploto jurt in spali do somraka kakor mrtvi. Kirgizi so pripravili plov, gostili rdeče vojake in jih prijazno gladili po ostrih plečah.

— Ašaj, tjura, ašaj! Tvoja malo pospala. Ašaj — zdrava boš. Jedli so pohlepno, naglo, in se tako-rekoč davili. Trebuhi so se jim vsled mastnega plova napeli in mnogim je postalo slabo. Bežali so v stepe, si s trepetajočimi prsti segali v grlo, praznili želodce in zopet strastno jedli. Utrujeni in razgreti so zopet zaspali.

Samo Marjutka in poročnik nista zaspala.

⁴ Asker = bojevnik.

⁵ Sentra = beseda po kirgiški izpačena — center.

⁶ Kibitka = šotor, ki ga rabijo Nomadi.

⁷ Si piš = Se naspiš.

⁸ Pilav = riž z ovčjim mesom in mrkvijo.

⁹ Ašaj = jej.

Grki na Cipru se upirajo Angležem.

Revolucije na Cipru noče biti konec.

Na otoku Cipru je pokrenil ortodoksni škof upor proti Angliji, ki se širi po vsem otoku. Angleži so poslali tja vojaštvo, škofa so pa poslali na Malto. Prebivalci so začeli pridobivati sol iz morja, ker je na otoku angleški solni monopol. Angleška vlada bo upor s silo zatrla. Premalo angleškega patriotizma je na otoku.

Ljubljana.

Vlom v Ljubljani opoldan. Med opoldanskim odmorom so vlomili svedrovci v trgovino Ant. Krisper na Mestnem trgu. Odnegli so okoli 9000 Din. Izginili so vlomilci brez sledu kakor že pri več podobnih vlomih v Ljubljani.

Maribor.

Finančni odbor je preteklo sredo imel drugo proračunsko sejo, na kateri se je vršila načelna debata o proračunu, katere se je udeležil predvsem s. Grčar, ki je v daljšem in temeljitem govoru podvržal kritiki dosedanje gospodarstvo ter pojasnil stališče napram novemu proračunu, zlasti pa novim davščinam. Predlagal je, da naj se izvoli posebna komisija, in sicer treh članov, ki naj temeljito pregleda dosedanje gospodarstvo in stavi predloge za bodoči proračun. Predlog je bil soglasno sprejet in so se v to komisijo izvolili občinski svetniki Ošlak, Grčar in Saboty. Prihodnja seja finančnega odbora se bo vršila po 8. novembru.

Hišni posestniki in občinske davščine. Društvo hišnih posestnikov v Mariboru je te dni predložilo mestni občini predstavko radi nameranih novih davščin za leto 1932. V predstavki se hišni posestniki odločno zavzemajo za ohranitev sedanje gostaščine, kanalsčine in vodarine, katere naj bi se znižale od 23 na 20 odst., ker je ta davščina, po mnenju hišnih posestnikov, najbolj pravična, ker obremenjuje vse sloje progresivno. Odklanjajo pa predlog za uvedbo davščine na poslopja, ker bi po njihovem mnenju ta davek ne obremenjeval vseh enako progresivno, bodisi, da se bo pobirala davščina na zasedane ploskve ali na stanovanja, ker bi v enem in drugem slučaju bile stare hiše bolj obremenjene kakor nove, z ozirom na to, da so stanovanja v novih hišah manjša. Koliko bodo argumentacije hišnih posestnikov držale, bo pokazal še le rezultat dohodkov. Za nas je važno samo to, da so hišni posestniki za gostaščino in proti davku na poslopja. Mi razumemo dobro, zakaj se zavzemajo za to in homo to tudi povedali o priliki proračunske debate. Gotovo je za nas eno, da se hišni posestniki ne bore za olajšave najemnikom, temveč za svoj prid. Zelo se hudujejo proti ponovnemu predlogu za uvedbo davka na nezazidane parcele, ali kakor ga imenujejo, direktna oddaja premoženja. Obljubujejo, da se bodo proti temu davku z vsemi močmi borili. Naši zastopniki so se za ta davek vedno potegovali in je razumljivo, da bodo to storili tudi sedaj, ker je ta davek pravičen. Hišni posestniki predlagajo, da naj se ohrani 20 odst. gostaščino, kanalsčino in vodarino, ki bo dala okrog 5.560.000 Din, medtem ko bi novopredlagana davščina na poslopja in na nezazidane parcele dala samo 5.410.000 Din. Nadalje se zavzemajo za znižanje proračuna po zgledu države za okrog 10 odst., da se občinskimi uslužbenecem znižajo plače, odpravijo nadure, ter da se jim odteguje uslužbenški davek in prispevke za vse socialne dajatve. Naše stališče glede znižanja proračuna smo na kratko označili v zadnji številki našega lista, kjer smo povedali, da ni vsakega štedenja zdravo in priporočljivo, ker lahko doseže obratni rezultat. Edini s hišnimi posestniki smo si v tem, da se dela za odpravo ali vsaj za znižanje kuluka. To zahtevo smo izrekli že davno prej in nas veseli, da se tudi hišni posestniki zavzemajo za odpravo tega odlojznega davka. Iz vsega je važno to,

da so se hišni posestniki začeli tako temeljito zanimati za občinsko gospodarstvo. Ali to njihovo zanimanje nas mora tudi opozoriti, da še bolj, kot dosedaj, stojimo na straži v obrambo interesov revnega prebivalstva, ker hišni posestniki s to svojjo politiko gotovo zasledujejo cilj, ki ne bo v korist revnih slojev.

Doplačila železniških delavcev v pokojninski sklad. Železniški delavci so že vsa povojna leta težko pričakovali, da se njihovo službeno razmerje uredi zakonitim putem. Končno je bil pred meseci izdan nov pravilnik o pomožnem osebju državnih železnic, ki pa ni prinesel izboljšanja položaja pomožnemu osebju, pač pa veliko razočaranje, zlasti starejšim delavcem. Pravilnik namreč predvideva med drugim tudi doplačila v pokojninski sklad za vse one delavce, ki so pri sprejemu v želez. službo že prekoračili 36. leto starosti. Predpisana doplačila znašajo pri delavcih, ki stoje že tik pred upokojitvijo, do okroglo 36.000 Din, katero vsoto bi moral oni, ki reflektira na prevedbo, doplačati. Takoj bi moral položiti okrog Din 5000.—, ostanek pa bi odplačal v razmeroma visokih mesečnih obrokih. Razumljivo je, da so s to odredbo hudo prizadeti starejši delavci, ker bo pri današnjih plačah le malokateri zmožni, si na tako drag način dokupiti večjo pokojnino. Priporočljivo bi bilo, da merodajni faktorji odredbo popravijo in da s tem omogočijo vsem delavcem, da bodo prejeli zasluženno pokojnino.

Ali naj gredo stari ter dosluženi delavci beratič? Izvedeli smo, da je bil pred kratkim reduciran star delavec mestne plinarne radi redukcije, ali kakor se to sicer imenuje, sanacije podjetja. Nimamo ničesar proti sanaciji podjetij in tudi proti temu nimamo ničesar, ako se stare uslužbenice upokoji, ker so že itak dovolj delali in ker ne manjka mladih. Toda način, kako se je omenjenega delavca pošlo, je tak, da ga ne moremo molče prenesti — in isti biva v obraz vsaki humaniteti ter socialnosti. Res je, da bo on prejemal tistih 500 Din. mesečne miloščine, toda živeti s tem ne bo mogel in če bi se mu pri kakem privatnem podjetju to dogodilo, bi ga morala mestna občina preskrbovati. Delavec, ki še ni preskrbljen, bi bil rad še nadalje ostal v mestni službi, kajti ni sam in mora preživljati poleg sebe še nekega. Delavec se je jokal, toda prepričani smo, da se radi tega ne bo nobeno krščansko srce na magistratu omehčalo. Prejemal je v službi okrog Din 1400.— mesečno, s katerimi sigurno ni sijajno živel. Kako bo potem s 500 Din izhajal? Delavski zastopniki so svoječasno zahtevali v občinskem svetu ustanovitve pokojninskega fonda za uslužbenice, oziroma onemogle občinske delavce, kar bi ne bilo nemogoče, pa niso našli krščanskega umevanja za potrebno stvar. Najbolj žalostno pa je to, da se delavci sami premalo brigajo za svojo usodo vse dotlej, dokler jim ne teče voda v grlo.

Uboj zaradi para čevljev. V sredo, dne 28. t. m., je orožniška patrulja iz Studencev našla v bližini pekrskega mlina ubitega delavca Franca Rezmana, doma iz Vrhovega dola. Umorjeni Rezman se je na predvečer nahajal v neki gostilni v družbi Franca Bravnika, delavca iz Studencev, s katerim je odšel ponoči proti domu. Kakor se doznavajo, je moral priti med Rezmanom in Bravnikom do prepira radi nekega starega očitka, češ, da je svoječasno Bravnik obdolžil Rezmana, da mu je ukradel par čevljev. Uboja osumljeni Bravnik je priznal, ko so ga drugo jutro aretirali na domu, da je izvršil zločin, vendar se zagovarja, da je storil to v silobranu, ker ga je baje Rezman napadel z nožem. Kako se je izvršil uboj, bo dognala šele sodna preiskava. Rezman je bil poznan kot miren mladenič, medtem ko se Bravnika slika kot nasilneža.

ČE ŽELITE POSTATI ČLAN DRUŠTVA »OGENJ«, obrnite se po tozadevne informacije na naslov društva »Ogenj«, Maribor, Koroščeva 8. Uradne ure vsak ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. ure.

Pomnožen avtobusni promet dne 1. novembra. Na dan vseh mrtvih bo pomnožen avtobusni promet na progi Glavni trg—Pobrežje in bodo pričeli mestni avtobusi voziti že ob 8. uri zjutraj.

Biti socialist, ni slabo. Tako je napisal »Jugoslovan« dne 22. oktobra t. l. v nekem članku, kjer opisuje, do kako visokih odločujočih mest so se v Nemčiji in drugod povzpeli nekateri preprosti delavci. V neki mariborski gostilni, kjer imajo naročenega tudi »Jugoslavana«, je to vest čital najbrž nek preprost delavec, ki je — kot nam poroča naš informator — z okornimi črkami s svinčnikom pripisal na rob lista sledečo pripombo: »Iz kolporterja pa je postal Edison!« Mislimo, da k temu ni potreben še poseben komentar.

REPERTOAR.

Sobota, 31. oktobra, ob 20. uri: »Zemlja smehljaja«. Ab. B. Nedelja, 1. novembra, ob 20. uri: »Cirkuška princesa«, prvič v sezoni.

Na praznik mrtvih, v nedeljo, 1. novembra, bo prva letošnja vprizoritev Kalmanove operate »Cirkuška princesa«, ki je po mnenju kritike in občinstva brezdvomno najboljša operetna vprizoritev lanske sezone ter je i radi svoje vsebine i radi temperamentne muzike dosegla velik uspeh. Režira Dj. Trbuhovič, dirigira L. Herzog; baletne točke pleše gledališki plesni zbor in jih je naštudiral A. Harastović.

»Zemlja smehljaja«, ki je vsekakor najuspešnejša opereta poslednjih mariborskih sezon, se bo ponovila v soboto, 31. t. m., za ab. B.

»Ljudska samopomoč« v Mariboru opozarja cenj. Čitatelje na današnji tozadevni oglaš.

Mila Fava, Glavni trg 11 (preje Badl) se priporoča z veliko zalogo dežnikov, drobnarije, aktovk, nahrbtnikov, kovčegov, kozmetike. Najnižje cene!

Manufaktura, kozuhovina, trenškot, Hubertus-plašči, usnjene suknje, pletenine L. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. Plačilne olajšave. SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6. Sodrugi, tam jih kupite!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Polnilna peresa dobite že za 18 dinarjev v papirnici Ljudske tiskarne. Oglejte si jih!

Ptuj.

Prva dramska uprizoritev naše »Svobode«. Dramatični pododsek podružnice »Svobode« v Ptujju je uprizoril 25. okt. 1931 ob 3. uri v mestnem gledališču v Ptujju kot otvornitveno predstavo igrokaz »Gostilna pri belem konjčku«. Igralci so se postavili, in smemo reči, da je igra izpadla dobro. M. Prosnikova v vlogi gostilničarke je bila zelo dobra, njena igra je bila povsem naravna. Sprevega je Likar v vlogi natakarka imel zelo posrečen nastop. Veletrgovec v Ljubljani (Jagušič) je bil sijajen v svoji komični vlogi, samo je tu in tam pretiraval. Tilika, njegova hčerka (R. Hojker), je bila premočno živahna in deklamatorska v izgovorjavi. Dr. Kopriva, gimnazijski profesor, (Klep) bi lahko glasnejše in razločnejše govoril. Minka, njegova hčerka, (Lashaherjeva) je nastopila prvič na odskih deskah, zato ji je treba njeno majhno tremo oprostiti. Dr. Kovač, adv. v Ljubljani, (Repič) je kot ljubljanski advokat govoril preveč preleško, motile so tudi kretnje. Maks Jerina (Lubec) se bo moral zatopiti v svojo vlogo — da bo mogel slediti šepetalcu. Pohvalo zasluži Tine, berač, (Šafranko). Rezika, njegova nečakinja, (Logožar) je bila v pevskih točkah pretila in boječa, vsled česar pesem ni prišla do prave veljave. Natakark Peter (Grubar) je pokazal mnogo dobre volje, ni pa dovolj siguren v svojem nastopu. — Na splošno povedano, so tudi ostali igralci zadovoljno rešili vsak svojo vlogo. — Sicer pa ne gre toliko za osebne ocene nekaterih igralcev, ampak za stvar samo. Začetek je storjen in naš dramski odsek naj kar nadaljuje s svojim delom, da nam bo v dolgih zimskih večerih pripravil še kakšno razvedrilo. Hibe in slabosti posameznih igralcev se bodo izboljšale v



Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 62.—. Dobiva se povsod.

medsebojnem plemenitem tekmovanju. Glavno je dobra volja služiti dobri stvari, te pa našim delavskim diletantom ne manjka. — B.

Zagorje ob Savi.

Dramatični odsek »Svobode« uprizori v nedeljo, dne 1. novembra ob 7. uri zvečer v dvorani »Zadružnega doma« na Lokah žaloigro v petih dejanjih: »Mlinar in njegova hči«. Za obilen obisk se priporoča odbor. Knjižnica »Svobode« na Lokah je za svoje člane in vse ostalo občinstvo odprta vsako nedeljo od 8. do 12. ure dopoldne.

Jesenice.

Redukcija delavcev na Javorniku. Tu je bilo reduciranih šestdeset delavcev, za katere se ne ve, ali bodo zaposleni čez zimo ali ne. Kaj pomeni ta redukcija, to ni treba posebej razlagati, ker se o tem neprestano piše in spada brezposelnost med eno največjih bolezni našega nepravilnega časa. Sistem, ki omogoča največjo izkoriščanje delovnih sil in zopet največji glad, brezdelje in umiranje ljudi, ta sistem ni zdrav in to bolezen občutimo v večjih ali manjših merah tudi na Jesenicah. Saj je tu vedno kaka redukcija delavcev na vrsti in kar je za politiko podjetja najznačilnejše, da so te redukcije vedno na zimo, prav v tem času, ko je najtežje dobiti službo in ko je najtežje živeti, ker se potrebuje največ denarja za preživljanje. Prav zato, ker smo pred zimo, v času, ko je treba kurjave, dobrega obuvala, obleke, ko moramo preskrbeti otrokom šolske potrebščine in vse drugo, prav zato je javniška redukcija še bolj krivična.

Komedija »Trije vaški svetniki«, ki jo je uprizorila v nedeljo zvečer jeseniška »Svoboda« v Delavskem domu na Savi, je v vseh ozirih zelo lepo uspeła. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je pokazalo, da ima smisla za prireditve svoje delavske kulturne organizacije. Režijo komedije je vodil s. France Škrli, vsi igralci in igralki so pa pripomogli do velikega uspeha in občinstvu do poštene, a cenene in prave zabave.

Trbonje.

To in ono. Po dolgem času zopet par vrst, kot znamenje, da še živimo. »Svobode« pa žal ne moremo zbuditi, ker pač za novotarije nismo dovzetni. Naj bo le pri starem... Slabe ceste, zopet samo ena trgovina, s čemer pa le vsi občani nismo zadovoljni. Najboljše pa je s pijačo. Te imamo dovolj; »šnops« se je malone kuhal v vsaki hiši, zato ga tudi otroci ne pogrešajo. Zdaj imajo pouk po 3 ure dnevno, ker je šolski upravitelj bolan. Kriza, kriza, ta nas tlačí. Gospod sicer pravijo, da smo premalo verni, pa to je stvar zase. Priporočali bi jim, da bi malo podučili svoje vernike o higijeni, ki vlada v nekih hišah, — pod kritiko — in da se otroke, ki so tu, vendar bolj neguje, ne pa da se

jih prepusti samimsebi, da na dobljenih ranah izdihnejo in starši na pojedini za njimi žalujejo...

Razno.

Nova dejstva o hormonih. Hormoni so kemična sestavina, ki jo proizvajajo žleze v telesu. Ta misteriozna sestavina kontrolira visokost človeka, debelost in suhost, dolgotrajnost obliko obraza, kvaliteto glasu, dlako na koži, najbrž tudi barvo kože, moške karakterističnosti pri ženskah in čustva. Dr. William Englebach iz New Yorka je pred kratkim poročal o šestletni deklici, ki je prenehala rasti. Ako je otrok doslej nehal rasti, je bil prepuščen svoji usodi. Pomoči ni bilo, ker zdravniki niso vedeli pravega vzroka. Danes vedo. Deklica je nehal rasti, ker je njena pituitarna žleza prenehala izločevati hormone. Dr. Englebach je poskrbel za hormone iz žleze nižje živali in jih dal deklici. V manj ko dveh letih je zrastle za tri palce, okroglinja njene glave se je povečala za šest palcev in njena teža se je dvignila za sedem in pol funta. Hormoni imajo opraviti tudi z živčnimi procesi, ki se izcimljajo v umskih aktivnostih. Blaznost, zlasti »dementia praecox« in dvojna personalnost pride iz žleznih nerednosti. Dr. R. G. Hoskins iz medicinske šole v Harwardu pravi, da dvajset odstotkov vseh pacientov v ameriških umobolnicah boluje na tej vrsti blaznosti. V Harwardu zdaj eksperimentirajo s hormoni iz ščitne žleze; dali so jih osemnajstim pacientom, ki so imeli »dementia praecox« in od teh je pet ozdravelo, da so lahko šli domov. Ostalim se je stanje precej izboljšalo.

Triletni dečki — klepetulje. Dr. Janet Fowler Nelson, raziskovalka

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski Politiki« novega naročnika? Opozori na to dolžnost tudi svojega prijatelja! -- -- --

na univerzi Columbij, poroča, da je našla med triletnimi otroci moškega spola več živahnosti za spontano govorjenje, kakor med deklicami, toda deklice so pokazale več razumnosti. Dr. Nelsonova je vzela 90 otrok obojega spola in enake starosti za poskušnjo. Dečki so poleg govorjenja pokazali več aktivnosti in iniciative ter drugače demonstrirali več zanimanja za svoj environment.

Meh za smeh.

Tri želje.

Trije prijatelji se pri čaši dobre kapljice pomenkujejo, kakšna smrt bi bila najlepša.

— Po mojem mnenju je najbolje dobro pomeriti in ustreliti se naravnost v srce — pravi prvi.

— Jaz bi pa najraje umrl od starosti.

— Meni bi bila pa najljubša smrt strica Janeza, ker bi pomenila zame najmanj 5000 dolarjev enkratne podpore.

Zdravnik: »Operacija je nujno potrebna — vprašanje je le to, če imate zanjo dovolj denarja!«

Bolnik: »Kaj pa, gospod doktor, če nimam denarja? Ali operacija potem ni več nujno potrebna?«

Vsakdo mora čitati Fr. Žgečevovo knjigo

o spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi v vseh knjigarnah.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

ALEKSANDROVA CESTA
ŠTEV. 14

V MARIBORU

TELEFON INTERURBAN
ŠTEV. 21-31

Podporno društvo za slučaj smrti in doživetja

sprejema

vse zdrave osebe v starosti od 1. do 90. leta, in sicer v naslednje do danes obstoječe oddelke:

Odd. A (A I, A/II, A/III, A/IV) po	1000 Din podpore
» B (B/I, B/II, B/III, B/IV)	2000 » »
» C (C/I, C/II, C/III, C/IV)	4000 » »
» D (D/I, D/II, D/III, D/IV)	10.000 » »
» E	20.000 » »

V oddelke A, B, C, D, E se sprejmejo vse osebe od 1. do 50. leta z 2-letno čakalno dobo, v ostale oddelke vse osebe od 51. do 90. leta s 4-letno čakalno dobo. Komur gnotne razmere dopuščajo, lahko pristopi tudi v več teh oddelkov do največ 54.000, oz. 51.000 Din. Poleg enkratne majhne vpisne pristojbine, ki znaša od 18 Din do največ 150 Din, se plača za vsak smrtni slučaj v odd. A po 50 par, v odd. B po 1 Din, v odd. C po 2 Din, v odd. D po 5 Din in v odd. E po 10 Din na posmrtninah. — Mladoletni od 1. do 16. leta lahko pristopijo v oddelke A in A/I po 1000 Din podpore za slučaj smrti in doživetja; to se pravi, ako doživijo 21. leto, se jim izplača na roko po 1000, ozir. do največ 2000 Din podpore, istotako v slučaju poprejšnje smrti njihovim staršem. Za odd. D in D/I je potrebno v dvomljivih slučajih zdravniško spričevalo, za odd. E pa vedno.

LJUDSKA SAMOPOMOČ šteje danes že skoraj 30.000 članov in je izplačala tekom prvih 4 let že nad 2.500.000 Din na podporah.

Ako še niste član LJUDSKE SAMOPOMOČI, zahtevajte takoj brezobvezno in zastoj pristopno izjavo.

Iščejo se zastopniki za vse kraje!

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.



Za šolo kupujemo samo na Slomškovem trgu štev. 6. Ljudska tiskarna Maribor.



Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.



Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2
in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tovarniško ceno:
Pazite se pred ponaredbami!

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesčni odpovedi.